

Notat vedrørende

Sagsbehandling af kørekortssager vedrørende søvnapnø og trafikfarlig medicin fra 1. januar 2017

Resume

Følgende er gældende fra 1. januar 2017:

- Bilister som har søvnapnø, men ubehandlet ikke lider af udtalt dagtræthed, kan få udstedet og fornyet kørekort til alle kategorier uden særlige vilkår.
- Bilister som har søvnapnøsyndrom kan få udstedt, fornyet og bibeholde kørekort med en tidsbegrænsning, hvis det i en lægeerklæring er dokumenteret, at de har en tilstrækkelig kontrol over lidelsen, følger en passende behandling og vurderes at kunne køre sikkert.
- Den hidtidige etårige tidsbegrænsning ved udstedelse og fornyelse af kørekort ved anvendelse af benzodiazepiner og stærk smertestillende medicin, bortfalder.

Baggrund

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet har den 13. december 2016 udstedt en ændring til bekendtgørelse om kørekort gældende fra 1. januar 2017.¹ Ændringen vedrører lidelsen ”obstruktivt søvnapnøsyndrom” og er en implementering af en ændring til det 3. kørekortsdirektiv.²

¹ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om kørekort. BEK nr. 1599 af 13/12-2016.
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=185365>

² KOMMISSIONENS DIREKTIV 2014/85/EU af 1. juli 2014 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/126/EF om kørekort.

Håndtering af kørekortssager omhandlende personer med søvnapnøsyndrom har indtil nu ikke været reguleret på bekendtgørelses-niveau. Emnet indgik dog allerede i Sundhedsstyrelsens vejledning om kørekort fra 2011³ og har således i praksis været reguleret siden da. Reglerne blev revideret i 2013.⁴

Reglerne i Sundhedsstyrelsens vejledning fra 2013 er ret detaljerede og opstiller en række detailkrav til førere med søvnapnøsyndrom. Reglerne har udgangspunkt i en rapport fra en arbejdsgruppe, som lavede et forarbejde til ændringen af det 3. kørekortsdirektiv.

Ændringsbekendtgørelsen om søvnapnø ligger tæt op af kørekortsdirektivet og stiller ikke samme detaljerede krav til førere med søvnapnø som den gældende vejledning. Det er derfor påkrævet at tilpasse sagsbehandlingen af kørekortssager til bekendtgørelsen.

Sundhedsstyrelsens vejledning om vurdering af helbreds krav til førere af motorkøretøjer er p.t. under revision, og de nye regler om søvnapnøsyndrom vil blive indarbejdet i vejledningen. Indtil den reviderede vejledning foreligger, skal sager om udstedelse og fornyelse af kørekort til ansøgere med søvnapnøsyndrom behandles efter nedenstående retningslinjer

Hidtidige praksis

Håndtering af sager om obstruktivt søvnapnøsyndrom fremgår af kørekortsvejledningens afsnit 3.10, ”Søvn- og vågenhedsforstyrrelser”. Der er opstillet specifikke kriterier for brugen af det apparatur, som sædvanligvis anvendes i behandlingen. For Gruppe 1 kørekort gælder, at apparaturet anvendes ”mindst 4 timer per døgn i 70 % af dagene og tilstrækkelig behandlingseffekt (dokumenteret ved AHI under 15)”. Til kørekort Gruppe 2 er der skærpede krav. Der er endvidere mere restriktive regler for tidsbegrænsning af kørekort end i EU-direktivet og bekendtgørelsen.

Den hidtidige praksis på lægemiddelområdet har været, at styrelsen har anbefalet, at ansøgere, som var i fast behandling med benzodiazepiner og benzodiazepin-lignende lægemidler med en halveringstid på højst 10 timer, kunnet få udstedt eller fornyet kørekort, dog med en tidsbegrænsning på 1 år. Tilsvarende har været gældende for ansøgere, der har været brugere af stærk smertestillende medicin i et omfang, der ikke udelukkede udstedelse eller fornyelse af kørekort.

Der er ikke et direkte krav om en sådan tidsbegrænsning i kørekortbekendtgørelsen eller i EU-direktiverne.

---

³ Sundhedsstyrelsens vejledning nr 9606 af 12/12/2011 om vurdering af helbreds krav til førere af motorkøretøjer.

⁴ Sundhedsstyrelsens vejledning nr 9584 af 10/10/2013 om vurdering af helbreds krav til førere af motorkøretøjer.

Praksis gældende fra 1. januar 2017

1. Obstruktivt søvnapnøsyndrom

Den fremtidige praksis på søvnapnø-området er en praktisk konkretisering af kørekorts-bekendtgørelsens bestemmelser. Følgende er fra 1. januar 2017 gældende praksis:

Generelle forhold

Obstruktivt søvnapnøsyndrom er kendetegnet ved bl.a. dagtræthed og/eller søvnanfald om dagen, samt apnø og hypopnø under søvn. Ved en søvnundersøgelse kan antallet af vejrtrækningsstop/nedsatte vejrtrækninger (kaldet Apnø-hypopnø-index = AHI) måles. AHI over 15 betegnes som søvnapnø i moderat grad, og over 30 i svær grad. Ikke alle med søvnapnøer oplever dagtræthed.

Behandling af søvnapnø er simpel, men normalt kun virksom ved korrekt og fast natlig behandling. Vedvarende og livslang speciallægekontrol er derfor ofte nødvendigt.

Personer, der lider af ubehandlet søvnapnøsyndrom har en betydelig øget risiko for involvering i trafikulykker.⁵

Lægeligt kørselsforbud

Der bør gives et lægeligt kørselsforbud⁶ ved moderat eller svært obstruktivt søvnapnøsyndrom, hvis en billist ikke har tilstrækkelig kontrol over lidelsen og derfor lider af udtalt dagtræthed med risiko for at være ukoncentreret eller falde i søvn under kørslen. I overvejelsen om kørselsforbud må indgå, hvilken kørekortskategori der er tale om, herunder om der er tale om erhvervs-mæssig personbefordring, og i hvilket omfang billisten kører.

Ved mistanke om moderat eller svær obstruktivt søvnapnøsyndrom med udtalt dagtræthed bør gives et lægeligt kørselsforbud, indtil diagnosen er blevet bekræftet og eventuel behandling iværksat og tilstanden bedret så meget, at kørsel vurderes forsvarlig.

Det lægelige kørselsforbud skal i begge de nævnte situationer journalføres.

Undersøgelsesmetoder

Der findes ikke veldokumenterede objektive metoder til testning af, i hvilken grad patienten har dagtræthed og udgør en trafiksikkerhedsmæssig risiko.

---

⁵ New Standards and Guidelines for Drivers with Obstructive Sleep Apnoea syndrome. Report of the Obstructive Sleep Apnoea Working Group. European Commission, 2013.

⁶ Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9584 af 10/10/2013 om vurdering af helbreds krav til førere af motorkøretøjer afsnit 2.1 og 2.2.

Dagtræthed kan subjektivt kvantificeres ved bl.a. Epworth Sleepiness Scale (ESS). ESS score over 15 ses ved obstruktiv søvnapnøsyndrom i middel til svær grad.

Krav ved udstedelse og fornyelse af kørekort

En ansøger, som lider af moderat eller svært obstruktiv søvnapnøsyndrom, som ubehandlet medfører udtalt dagtræthed, kan få udstedt, fornyet og bibeholde kørekort, hvis det i en lægeerklæring er dokumenteret, at den pågældende har en tilstrækkelig kontrol over lidelsen, følger en passende behandling og vurderes at kunne køre sikkert.

- Kørekort til Grp. 1 kan udstedes med en tidsbegrænsning på op til maksimalt 3 år.
- Kørekort til Grp. 2 kan udstedes med en tidsbegrænsning på 1 år.

Bilister, som har søvnapnø, men ubehandlet ikke lider af udtalt dagtræthed, kan få udstedt og fornyet kørekort til alle kategorier uden særlige vilkår.

Såfremt der ikke foreligger lægelige oplysninger om graden af dagtræthed ved ubehandlet søvnapnø må der indhentes oplysninger om dette fra lægen.

Dokumentationskrav

Ved ansøgning om udstedelse, fornyelse, udvidelse eller generhvervelse af kørekort, skal lægen udfylde en skematisk helbredsattest med detaljeret udfyldelse af attestens punkt J, ”Anden sygdom eller andre helbredsmæssige forhold herunder søvnapnøe”.

I rubrikken ”Supplerende oplysninger” skal det oplyses, om bilisten har en tilstrækkelig kontrol over lidelsen, følger en passende behandling og vurderes at kunne køre sikkert. Det skal tillige oplyses, om tilstanden ubehandlet medfører udtalt dagtræthed. Der må i vurderingen tages hensyn til, hvilke kategorier bilisten har eller ønsker kørekort til og hvor meget vedkommende kører. Der må endvidere indgå oplysninger om, hvorvidt at tilstanden ubehandlet medfører udtalt dagtræthed.

2. Afhængighedsskabende lægemidler

Den aktuelle ændring vedrører udelukkende spørgsmålet om tidsbegrænsning ved udstedelse og fornyelse af kørekort og samtidig brug af benzodiazepiner, benzodiazepin-lignende midler og opiater.

Krav ved udstedelse og fornyelse af kørekort

De hidtidige regler om, hvilke typer af benzodiazepiner og typer af stærk smertestillende medicin der er forenelig med bilkørsel, opretholdes uændret. Der ændres heller ikke på de maksimale døgndoser, der er anført i tabel 1 og

2 i den nuværende vejlednings afsnit 3.14, Vejledende døgndoser for fører-egnethed ved behandling med afhængighedsskabende lægemidler.

Hvis det på baggrund af ovennævnte retningslinjer vurderes, at der kan ske udstedelse eller fornyelse af kørekort, skal der foretages en konkret vurdering af, om der er behov for, at der anbefales en særlig gyldighedsperiode.

Der er ikke et direkte krav om en sådan tidsbegrænsning, hverken i kørekortbekendtgørelsen eller i EU-direktiverne. Ifølge § 83, stk. 1, i kørekortbekendtgørelsen kan kørekort i alle tilfælde dog udstedes med en kortere gyldighedstid, hvis de helbredsmæssige oplysninger taler derfor. Det er Styrelsen for Patientsikkerheds vurdering, at brug af de nævnte lægemidler ikke generelt er forbundet med et behov for en begrænsning af kørekortets gyldighedsperiode. Der skal således fremover foretages en konkret vurdering af, om der skal anbefales en tidsbegrænsning ved udstedelse eller fornyelse af kørekortet. I den konkrete vurdering bør indgå, at ansøgere, som er i fast behandling med stærk smertestillende medicin eller benzodiazepiner, er i jævnlig lægelig kontrol i forbindelse med fornyelse af recepter. Såfremt det vurderes, at hensynet til færdselssikkerheden i tilstrækkelig grad kan varetages gennem denne lægelige kontrol, herunder ved den behandlende læges eventuelle udstedelse af kørselsforbud, anbefaler Styrelsen for Patientsikkerhed, at der sker tidsubegrænset udstedelse eller fornyelse af kørekortet.

7. januar 2017

Henrik L. Hansen